

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

TEKSTİL TEKNOLOJİSİ

**ÇORAP ÖRMEDE SAÇ ÖRGÜLERİN
ANALİZİ
542TGD857**

Ankara, 2011

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
  - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
  - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. 1X1 SOLA VE SAĞA SAÇ ÖRGÜLERİN İŞLEM BASAMAKLARINA GÖRE ANALİZİ.....	3
1.1. 1 x 1 Sola ve Sağa Saç Örgüsü:	3
UYGULAMA FAALİYETİ	5
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	7
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	8
2. 2X2 SOLA VE SAĞA SAÇ ÖRGÜLERİN İŞLEM BASAMAKLARINA GÖRE ANALİZİ.....	8
2.1. Tam 2X2 Sola ve Sağa Saç Örgü.....	8
UYGULAMA FAALİYETİ	10
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	13
MODÜL DEĞERLENDİRME	14
CEVAP ANAHTARLARI.....	15
KAYNAKÇA	16

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD857
ALAN	Tekstil Teknolojisi
DAL/MESLEK	Endüstriyel Çorap Öreme
MODÜLÜN ADI	Çorap Örmeye Saç Örgülerin Analizi
MODÜLÜN TANIMI	Çorap örmeye saç örgülerin analizi; örme kumaşın ele alınarak ilmek hareketlerinin gözlenmesi ve bir rapor boyunca ilmek hareketlerinin incelenmesi için gerekli bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Çorap Örmeye Selanik Örgülerin Analizi modülünü almış olmak
YETERLİK	Çorap örmeye saç örgülerin analizini yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında tekniğine uygun ve doğru olarak çorap örmeye saç örgülerin örgü analizini yapabileceksiniz. Amaçlar 1. 1x1 sola ve sağa saç örgülerin işlem basamaklarına göre analizini yapabileceksiniz. 2. 2x2 sola ve sağa saç örgülerin işlem basamaklarına göre analizini yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLAR	Ortam: Atölye ortamı Donanım: Çorap çeşitleri, kataloglar, makas, iğne, toplu iğne, kareli kâğıt cetvel, örnek parçalar
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Örme tekniğinin geçmişi belki de dokumadan bile önce gelir. XVI. yüzyıla gelinceye kadar yün çoraplar, başlıklar ve benzer giysiler el ile örülerek üretilmiştir. Örme ürünlerin yaygınlaşması ancak mekanik örgü makinesinin bulunmasından sonra olmuştur. XVI. yüzyılda örülmüş eşyaya karşı talebin hızla artışı örmenin mekanikleştirilmesi için itici bir güç olmuştur.

Örme tekniği ile kumaş üretimi 1950'li ve 1960'lı yıllarda artmaya başlamış ve buna paralel olarak da örme makineleri geliştirilmiştir. 1967 yılında örme teknolojisindeki güvenilirlik ve gelişim doruğa ulaşmıştır. Bu dönemde dokumacılığın giderek ortadan kalkacağı ve yerini örmeciliğin alacağı ileri sürülmeye başlanmıştır. Bu dönemde sentetik elyaftan yapılan ipliklerdeki gelişme, örme makinelerinin yayılmasına büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Elle çorap örme makine örgücülüğünün gelişmesi ile makine ile çorap örme sektörü yaygınlaşmaya başlamıştır.

Sizler de bu modülü başarı ile tamamladığınızda çorap örmeye örgü kumaşı ele alarak ilmeklerin hareketlerini gözlemleyip bir rapor boyunca ilmek hareketlerini inceleyerek gerekli bilgileri elde edebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyetinde verilecek bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun atölye ortamı sağlandığında 1x1 sola ve sağa saç örgülerin işlem basamaklarına göre analizini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Örme işletmelerini dolaşarak saç örgü işlem basamakları hakkında bilgi toplayınız.
- Kabartma saç örgü ile ilgili örnek parçalar ile kartela oluşturunuz.
- Oluşturduğunuz dosya ve bilgileri sınıfla paylaşınız.

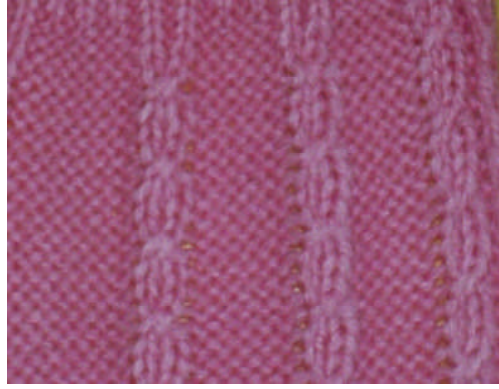
1. 1X1 SOLA VE SAĞA SAÇ ÖRGÜLERİN İŞLEM BASAMAKLARINA GÖRE ANALİZİ

Kumaşın dikey sıraları doğrultusunda uzanan örülmüş ip ya da saç örgüsü görünümünde olan ve kordonlar şeklinde dikey olarak devam eden yan yana ikişerli, üçerli, dörderli vb olabilen iki grup ilmeğin birbiri üzerinden çapraz bir şekilde geçiş yapmasıyla elde edilir. Bu şekilde yassı, hortum şeklinde veya düz konstrüksiyonlar yapılabilir.

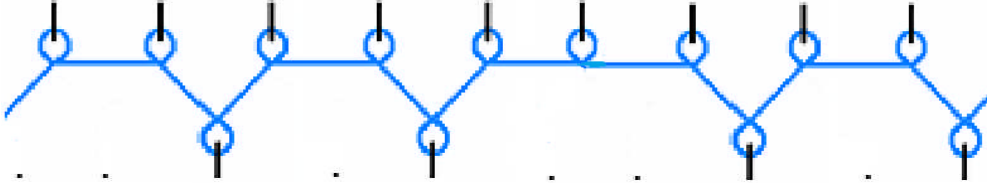
Saç örgülerinin işlem basamaklarına göre analizi yapılırken kaç ilmeğin saç örgüsü yaptığı teknik ilmek çiziminde mutlaka gösterilmelidir.

1.1. 1 x 1 Sola ve Sağa Saç Örgüsü:

1 x 1 sola ya da sağa saç örgüsü yapılırken 2 ilmek birbiri üzerinden çapraz aktarılarak bükülür. Alt başlangıç bir lastik üzerine olabileceği gibi örgü başlangıcından sonra hemen saç örgüsü işlemi de yapılmış olabilir. Önden arka plakaya bakıldığında 1 iğnenin çalışıp arada 1 iğnenin çalışmadığı, tekrar 1 iğnenin çalıştığı, bu işlemin istenen aralıklarla devam ettirildiği görülür.

Resim 1.1: 1x1 saç örgüsü görüntüsü

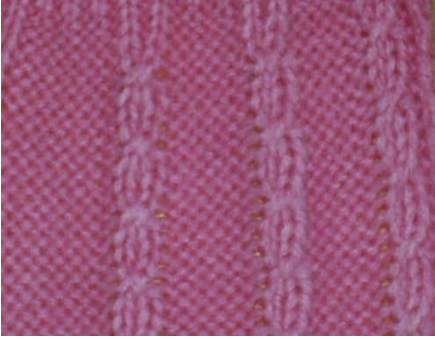
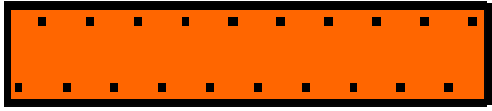

Şekil 1.1: Teknik ilmek çizimi

UYGULAMA FAALİYETİ

1 x 1 sola ve sağa saç örgüsü kumaşın örgü analizini işlem basamaklarına uygun olarak bu ve diğer kumaşlara uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Kumaşın ön ve arka yüzünü belirleyiniz.</p>	<p>➤ Başlama sırasını ve ilmek görüntüsünü inceleyiniz.</p>
<p>➤ Tahminî örgü raporunu belirleyiniz.</p>	<p>➤ Tahminî raporu en ve boy olarak belirleyiniz.</p>
<p>➤ Kumaşı 10 cm x10 cm boyutlarında kesiniz.</p> 	<p>➤ Kesilen parça düzgün ve hatasız olmalıdır.</p>
<p>➤ İğne diziliş formunu hazırlayınız.</p> 	<p>➤ Formu hazırlarken iğne pozisyonlarına dikkat ediniz.</p>
<p>➤ Başlangıç iğnesi seçiniz.</p>	<p>➤ İsteddiğiniz iğneyi seçebilirsiniz.</p>
<p>➤ Örgüyü ilmek ilmek sökerek her ilmek hareketini iğne diziliş formuna işaretleyiniz.</p>	<p>➤ İlmek sembollerini doğru olarak işaretlediğinizden emin olunuz.</p>
<p>➤ İşaretleme yaptığınız formda iğne raporunu belirleyiniz.</p>	<p>➤ Kumaş görüntüsü ile karşılaştırınız.</p>
<p>➤ Teknik çizimini yapınız.</p>	<p>➤ Teknik ilmek çizimini 6 iğne üzerinde gösteriniz.</p>

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Gerekli araç gereçleri ve çalışma ortamını hazırladınız mı?		
2. Kumaşın yüzeyini belirlediniz mi?		
3. Örgü raporunu tahmin ettiniz mi?		
4. Kumaşı uygun boyutlarda kestiniz mi?		
5. İğne diziliş formunu hazırladınız mı?		
6. Başlangıç iğnesi tespit ettiniz mi?		
7. Örgüyü ilmek ilmek sökerek her ilmek hareketini iğne diziliş formuna işaretlediniz mi?		
8. İğne raporunu belirlediniz mi?		
9. Teknik ilmek çizimini yaptınız mı?		
10. Örgüyü belirleyerek diğer örgülerden ayırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. ( ) Saç örgüsü, iki grup ilmeğin birbiri üzerinden çapraz bir şekilde geçiş yapmasıyla elde edilir.
2. ( ) Saç örgüsü iğne düzeni arka ve ön sırada aynıdır.
3. ( ) Saç örgüleri ilmek ve askıdan oluşur.
4. ( ) Saç örgü yüzeyleri kapak iğneleri tamamen çalışır, silindir iğneleri ise saç örgü modeline göre ayarlanır.
5. ( ) Kumaş yüzündeki saç örgüsü görüntüsü, kumaşın her iki yüzeyinde de görülür.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyetinde verilecek bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun atölye ortamı sağlandığında 2x2 sola ve sağa saç örgülerin işlem basamaklarına göre analizini yapabileceksiniz.

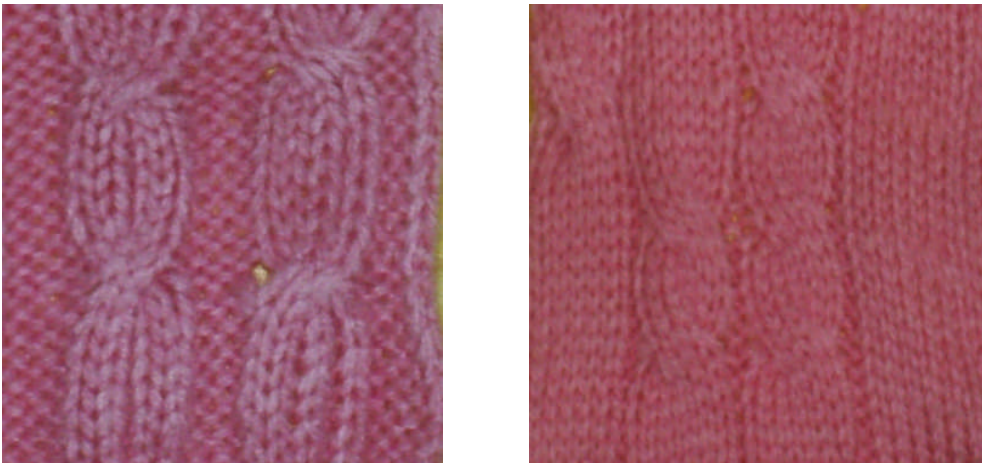
ARAŞTIRMA

- Örne işletmelerini dolaşarak saç örgü örnekleri toplayınız.
- Topladığınız örnek parçalar ile kartela oluşturunuz.
- Oluşturduğunuz dosya ve bilgileri sınıfla paylaşınız.

2. 2X2 SOLA VE SAĞA SAÇ ÖRGÜLERİN İŞLEM BASAMAKLARINA GÖRE ANALİZİ

2.1. Tam 2X2 Sola ve Sağa Saç Örgü

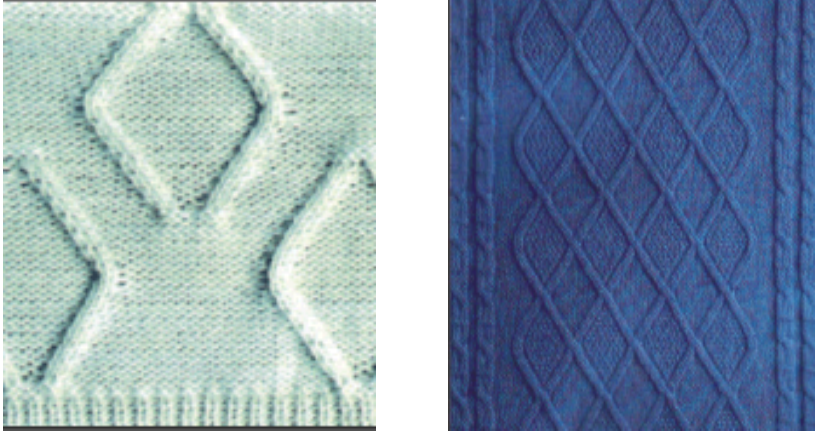
Bu tür saç örgülerinde de 1x1 saç örgüsünde olduğu gibi belirtilen ilmek sayısı kadar iğne birbiri üzerine çapraz aktarılarak bükülür. Saç örgüsü kaç ilmekle bükülüyorsa adını o ilmek sayısından alır. Yani 2x2 saç örgüsü için ikişer ilmeğin birbiri üzerinden çapraz büküldüğü anlaşılır.

Resim 2.1: 2x2 saç örgüsü kumaşın görüntüsü

➤ **Aran motifi**

Bu desenlendirme türünde düz örgünün arka yüzünde ters ilmekler üzerinde yan yana düz ilmeklerin (genellikle 2 düz ilmek) yanlara doğru yürütülerek V şeklinde açılması ve tekrar ters yönde yürütülerek kapatılmasıyla baklava görüntüsü elde edilmektedir.

Resim 2.2: Aran motifli kumaş görüntüsü

UYGULAMA FAALİYETİ

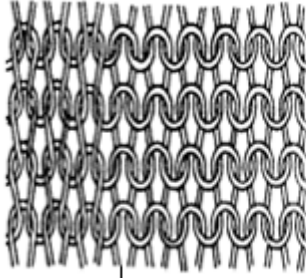
Sola ve sağı sağı örgülü örme kumaşın örgü analizini işlem basamaklarına uygun yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşın ön ve arka yüzünü belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sağı örgülerinin belirgin olduğı taraf ön yüzdür, ilmek görüntüsünü inceleyiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tahminî örgü raporunu belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tahminî raporu en ve boy olarak belirleyiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşı 10 cm x10 cm boyutlarında kesiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parça düzgün, hatasız ve 1x1 sağı örgüsü ortalanarak kesilmelidir.

- İğne diziliş formunu hazırlayınız.

- Başlangıç iğnesi seçiniz.

Başlangıç iğnesi

- Her örgü sırasındaki ilmek görüntüsünü iğne diziliş formuna işaretleyiniz.

- İşaretleme yaptığınız formda iğne raporunu belirleyiniz.

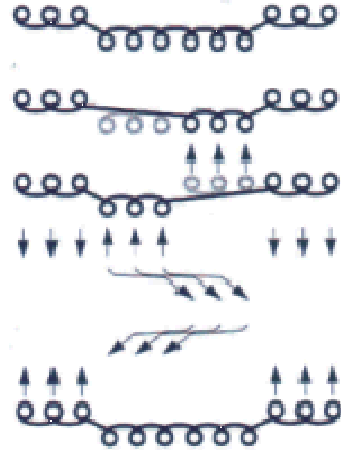
- Teknik ilmek çizimini yapınız.

- Formu hazırlarken iğnelerin birbiri arasına gelmesine dikkat ediniz.

- İsteddiğiniz iğneyi seçebilirsiniz.

- İlmek sembollerini doğru olarak işaretlediğinizden emin olunuz.

- Kumaş görüntüsü ile karşılaştırınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Gerekli araç gereçleri ve çalışma ortamını hazırladınız mı?		
2. Kumaşın yüzeyini belirlediniz mi?		
3. Örgü raporunu tahmin ettiniz mi?		
4. Kumaşı uygun boyutlarda kestiniz mi?		
5. İğne diziliş formunu hazırladınız mı?		
6. Başlangıç iğnesi tespit ettiniz mi?		
7. Örgüyü ilmek ilmek sökerek her ilmek hareketini iğne diziliş formuna işaretlediniz mi?		
8. İğne raporunu belirlediniz mi?		
9. Teknik ilmek çizimini yaptınız mı?		
10. Örgüyü belirleyerek diğer örgülerden ayırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) 2x2 saç örgülerin ön ve arka yüzeyleri aynı görünümündedir.
2. ( ) Silindir ve kapak iğneleri tamamen çalışır durumdadır.
3. ( ) Aran motifi 2 düz ilmeğin V şeklinde yanlara doğru yürütülmesiyle oluşur.
4. ( ) Saç örgüsünün oluştuğu alan kapak iğnelerinin iptaliyle de gerçekleştirilebilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıda boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

1. ( ) Saç örgü kaç ilmekten bükülüyorsa adını o kadar ilmekten alır.
2. ( ) 2x2 saç örgüsü için ikişer ilmeğin birbiri üzerinden çapraz olarak bükülmelidir.
3. ( ) Saç örgüsü bir grup ilmeğin birbiri üzerinden çapraz bir şekilde geçiş yapmasıyla elde edilir.
4. ( ) Saç örgülerinin işlem basamaklarına göre analizi yapılırken kaç ilmeğin saç örgüsü yaptığı teknik ilmek çiziminde mutlaka gösterilmelidir.
5. ( ) 1 x 1 sola ya da sağa saç örgüsü yapılırken 2 ilmek birbiri üzerinden çapraz aktarılarak bükülür.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Yanlış
4	Doğru
5	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Yanlış
2	Yanlış
3	Doğru
4	Doğru

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Doğru
5	Doğru

KAYNAKÇA

- ERAY Fatma, **Makine Bilgisi -3, Çorap Örme Makineleri**, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi.